

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

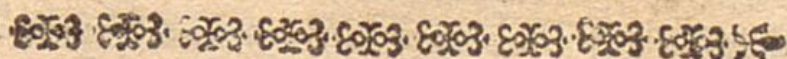
Et In octo Partes ... distincta ...

De Angelis Actibvs humanis, & Legibus

Vindalium, 1646

Cap. VIII. De voluntate Angelica, & eius actionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38834

CAPVT VIII.

*De voluntate Angelicâ & eius
actionibus.*

CONCLUSIO I.

IN Angelis est voluntas, & liberum, arbitrium, non tamen appetitus irascibilis.) Ita S. Thomas 1. p. q. 59. Primum probat art. 1. in hunc modum. In iis est voluntas qui habent inclinationem ad ipsum bonum vniuersaliter apprehensum, talis siquidem inclinatio est voluntas; sed Angeli inclinantur ad ipsum bonum vniuersaliter apprehensum, quatenus sunt creaturæ intellectuales, ergo in iis est voluntas. Probatur minor, nam quælibet res inclinatur ad bonum, sed cum discrimine, quædam enim inclinantur in bonam per solam naturalem habitudinem, sine cognitione, vt plantæ & talis inclinatio vocatur appetitus naturalis; quædam verò inclinantur ad bonum cum aliqua cognitione, non quidem sic vt cognoscant ipsam rationem boni in communi, sed ita vt tantum cognoscant

DE ANGELIS. CAP. VIII. 51

aliquod bonum particulare, sicut sensus qui cognoscit dulce; & album; & inclinatio hanc cognitionem sequens dicitur appetitus sensitivus: alia denique inclinatur ad bonum, cognoscendo ipsam rationem boni, & hæc cognitio est propria intellectus, quam sequitur inclinatio in bonum ipsam vniuersale, quæ est voluntas.

Secundum probat art. 3. tum quia liberum arbitrium est in hominibus, ergo multò magis in Angelis: siquidem libertas pertinet ad perfectionem, Angeli autem sunt perfectiores hominibus: tum quia in eo est liberum arbitrium, quod potest agere ex iudicio libero, atqui Angeli possunt agere ex iudicio libero, quia cum sint intelligentes, cognoscunt vniuersalem rationem boni ex qua possunt iudicare hoc vel illud esse bonum; ergo habent liberum arbitrium.

Confirmatur, nam sunt nonnulla quæ non habent liberum arbitrium, quia non agunt ex aliquo iudicio, sed quasi ab aliis acta, & mota sicut sagitta à sagittante mouetur ad scopum: aliqua vero agunt ex quodam arbitrio, sed non libero, sicut animalia irrationalia. Ovis enim fugit Lupum, ex quodam iudicio minimè libero, sed à natura determinato, quo exi-

stimat cum sibi esse noxium, adeoque non habet liberum arbitrium. Contra ergo quia in Angelis est liberum iudicium, in his etiam est liberum arbitrium, idque nobiliori modo quam in hominibus, cum perfectiori intellectu præditi sint.

Tertium probat art. 4. quia in Angelis est solus appetitus intellectivus, ille autem non diuiditur in irascibilem, & concupiscibilem: siquidem potentia non distinguuntur per materialem distinctionem obiectorum, sed solum secundum diuersam formalem rationem eorum, ut patet in visu qui non distinguitur in varias potentias secundum diuersitatem colorum, quia fertur in colorem secundum rationem communem coloris: atqui appetitui intellectivo respondet vnum obiectum secundum vnam rationem formalem communem, scilicet bonum in ratione boni: ergo appetitus Angeli non distinguitur in irascibilem, & concupiscibilem.

CONCLUSIO II. In Angelis est dilectio naturalis, & electiua.) Vtraque pars est S. Thomæ 1 p. q. 60. Priorem autem probat art. 1. quia prius semper saluatur in posteriori, natura autem prior est quam intellectus, quia natura

DE ANGELIS. CAP. VIII. 53
cuiusque rei est essentia eius : vnde id
quod est naturæ, oportet saluari etiam in
habentibus intellectum ; est autem hoc
commune omni naturæ, vt habeat ali-
quam inclinationem : quæ est appetitus
naturalis vel amor, diuersimode tamen
secundum cuiusque modum ; & quidem
in natura intellectuali secundum volun-
tatem, in sensitiua, secundum appetitum
sensitiuum, in natura verò carente co-
gnitione, secundum ordinem naturæ in
aliquid: cum ergo Angelus sit naturæ
intellectualis, oportet quod in voluntate
eius sit naturalis dilectio.

Posteriorem probat art. 2. tum quia
Angeli sua dilectatione aliquid meren-
tur, vel demerentur, non naturali, ergo
electiua; tum quia hoc nullam in Ange-
lo dicit imperfectionem, vt patet, quia
actus appetitiuæ virtutis, est secundum
ordinem appetentis ad res, quarum ali-
quæ sunt secundum se appetibiles vt finis,
aliæ tantum per ordinem ad aliud, vt
media. Vnde non oritur ex imperfectio-
ne appetentis, quod naturaliter aliquid
appetat vt finem, & aliquid per electio-
nem vt media: ac proinde nihil vetat,
quin ponatur in Angelis dilectio non
modo naturalis, sed etiam electiua.

Nota 1. ex art. 3. Angelum seipsum

diligere dilectione naturali, & electiua, quia res quaelibet etiam cognitione carens, naturaliter appetit consequi id quod est sibi bonum, sicut ignis locum-fursum. Vnde Angelus, & homo naturaliter appetunt suum bonum, & suam perfectionem: cumque sibi velle bonum sit amare seipsum, consequens est Angelum seipsum dilectione naturali diligere. Quia verò aliunde Angelus sibi desiderat aliquod bonum per electionem, hinc seipsum amat dilectione electiua.

Nota 2. ex probabiliore sententia, Angelum se liberè amare quoad exercitium, si enim potest abstinere ab actuali sui ipsius consideratione, vt supra ostensum est; consequenter potest seipsum actu non diligere; cum impossibile sit vt se actu diligit, quin actu de se cogitet.

CONCLUSIO III. Vnus Angelus naturaliter alium diligit sicut seipsum, & Deum plusquam seipsum.) Priorem partem tradit. S. Tho 1. p. q. 60. art. 4. quia cum Angelus naturaliter diligit seipsum, consequenter diligit id omne eum quo est vnum in naturalibus. Atqui omnes Angeli sunt vnum in natura, cum conueniant in eodem genere, ergo vnus alium naturaliter diligit tanquam seipsum; ita scilicet vt hæc particula, tan-

DE ANGELIS. CAP. VIII. 55
quam, significet multitudinem, nō æqualitatem. In quantum tamen vnus Angelus conuenit cum altero in quibusdam aliis, vel in quantum vnus ab altero differt, sic non diligit eum dilectione naturali.

Nota, amorem quo vnus Angelus alium diligit ratione naturæ, esse necessarium quoad specificationem, quia sub eo respectu non potest eum odio habere; non tamen esse necessarium quoad exercitium, quia si Angelus potest cessare ab amore actuali quo seipsum diligit, multò magis poterit abstinere ab amore naturali quo aliūp̄rosequitur; cum propria bonitas & perfectio, sit illi magis intrinseca, adeoque magis proportionata, vt cum in sui amorem necessariò rapiat, quàm bonitas cuiusuis alterius Angeli, quantumuis perfecta sit.

Posteriorem verò partem tradit art. 5. & probat 1. quia omne illud quod secundum id quod est alterius, est, naturaliter magis inclinatus in id cuius est, quàm in seipsum: sed Angelus secundum id quod est, Dei est, ergo, &c. Maior ostenditur exemplo rerum ratione carentium, quæ magis inclinantur in id cuius sunt, quàm in se ipsas; manus enim se exponit ictui absque deliberatione, pro conseruatione

suppositi. 2. quia si Angelus plus se-
quàm Deum naturaliter diligeret. seque-
retur naturalem illius inclinationem esse
peruersam. Item naturalem dilectionem
per charitatem non perfici, sed potius
destrui, quia scilicet charitas inclinatur
ad Deum magis amandum quàm se.

Nota 1. amorem amicitiae quo An-
gelus naturaliter Deum diligit, esse ne-
cessarium quoad specificationem, quate-
nus non potest Angelus considerans,
Deum esse ens summè bonum, infinite
perfectum, ac per se amabile, in illum
ferri actu odij. 2. talem amorem non es-
se necessarium quoad exercitium, quia
Angelus cognoscendo se, veluti reflexè
cognoscit Deum: sicut ergo non se co-
gnoscit necessariò quoad exercitium, ita
nec Deum, ac proinde ab actuali illius
amore vacare potest. Et idem dici potest
de amore concupiscentiae.

